

מתנגד קבוב
— ועמדה ציבורית

יוכל לממש את שאיפותיו למעמד מכובד ולעמדה ציבורית.

מיליוני לירות

וזעקות נוראות

קבוב הכוזב. הוא נאבק, ומצא לצידו בן-ברית בלתי צפוי: העיתונאי וחור קר מכוון שילוח צבי אל-פלג, מי שהיה מושל צבאי בעזה ב-1956, ובשכם אחרי מלחמת ששת-הימים. אל-פלג גדל ביפו, בחברת ערביי העיר, והוא מכירם ומוקירם.

י"ד הוועד המוסלמי
עבד קבוב: אין זה
מיקרי שגיגי פרס לקח
כשוחק את ניסן נוימן,
מסיעתו של מודעי
במיכלאה הליברלית,
ושו"ד הוועדה המקומית
לבניין ערים שתדון
בחסרונק הוא דויד שיכמן,
מאותה סיעה? שיכמן:
..להדום, אין קשר!

רם. אומר אל-פלג: „אינני מבין איך העו טולידנו להתערב בפרשה לטובת חברה פרטית, ואיך נתן גיבוי לוועדים הקודמים. אינני מבין איך אפשר לפתור את בעיות השיכון החמורות של הערבים ביפו בסכום של אלף לירות לחודש. אינני מבין כיצד מעיזים לפגוע במקום תפילה מוסלמי. הרי אנו היינו מקימים, ובצדק, זעקות נוראות אילו ניסו לעשות דבר דומה לבית-כנסת יהודי.“

עכשיו מתעוררת הפרשה לתחייה. פרס נטל את נוימן כשותף, וגלגלי הביורוקרטיה שחרקו מתחילים לנוע במהירות. סגן ראש העיר, דויד שיכמן, טוען שאין לדבר שום קשר עם העובדה שהוא עצמו וניסן נוימן הם חברי סיעתו של השר יצחק מודעי במפלגה הליברלית. לדבריו לא תעשה עיריית תל-אביב דבר בניגוד לעמדתו של ועדה-הנאמנים המוסלמי, אלא תבקש פתרון שיהיה מקובל על-ידעת כל הצדדים. גם גיגי פרס טוען שאינו להוט במיוחד „אך לא הוצעו לו שום אלטרנטיביות“.

בוועד המוסלמי אומרים שגיגי פרס מוכן לבטל את העסקה תמורת 40 מיליון לירות. אך אם תאשר הוועדה לבניין ערים את תוכניתם של פרס ונוימן, קשה יהיה להחזיר את הגלגל לאחור. בתקופת הבחירות ימצא מי שיבקש לנצל את הפרשה לליבוי הסתה לאומנית ודתית נגד הערבים ביפו. יתכן, כמובן, שיימצאו גם בקרב ערביי יפו חוגים דתיים קיצוניים שינצלו את הפרשה לצרכיהם.

רכש את מיסגד חסן בק ביפו ב-100 שקל בחודש - לא צמוד

בדין הזור

נכס כזה הם סבירים. ואף טוען, בניגוד לקביעתו של מבקר-המדינה, שהוועדה ש- הוא עמד בראשה הסכימה לשחרר את הנכס לרשות אדג'ר. מבקר-המדינה קבע במפורש, כי הוועדה הפנימית הסכימה על שיחרור המיסגד לרשות עיריית תל-אביב יפו, ולא לרשות אדג'ר.

מיסגד אל-אקצה

בלב תל-אביב

גם כמישרד-הדתות מצא פרס חור מך. זהו שלמה נאווי, המשמש עד היום כמנהל המחלקה המוסלמית של המישרד. בעיקבות חוות-הדעת של ועדת-הקאדים שיגר נאווי מיכתב אל סמנכ"ל המישרד, ישראל ליפל (שבעיקבות פיטוריו החלה להתגלגל פרשת אבר-הצירא). במיכתב

ציבורית שנוייה במחלוקת, שקשה להבין כיצד הגיעה למעמד כה רם תחת חסותו של שמואל טולידנו. רשידי היה מוכר פעם בשם עלי סוכור, והיה עדי-מדינה במישפט רצח ב-1954. רשידי וארבעה מחבריו, שנודעו כחבורת-רצח בע"מ, קט' לו באכזריות זקן ערבי מיפו, שאחד מהם חב לו כספים. מחוסר הוכחות פנתה המיטרה אל רשידי, שימש כעדי-מדינה למרות שהשתתף ברצח.

אלא שחווית-דעתו של מישרד-הדתות, שניתנה ב-1976, והסערה הציבורית שקמה בעיקבות הגילויים על טיבו של ההסכם וטיבם של חותמיו, לא הרתיעה את גיגי פרס. לא עלה על דעתו לוותר על החוזה שבירד. לצידו עמדו חברים רבי-השפעה. אחד מהם היה שמואל טולידנו עצמו, שהעניק גיבוי מלא לעיסקה. בי מיכתב ששיגר ליגאל גריפל, מי שעמד

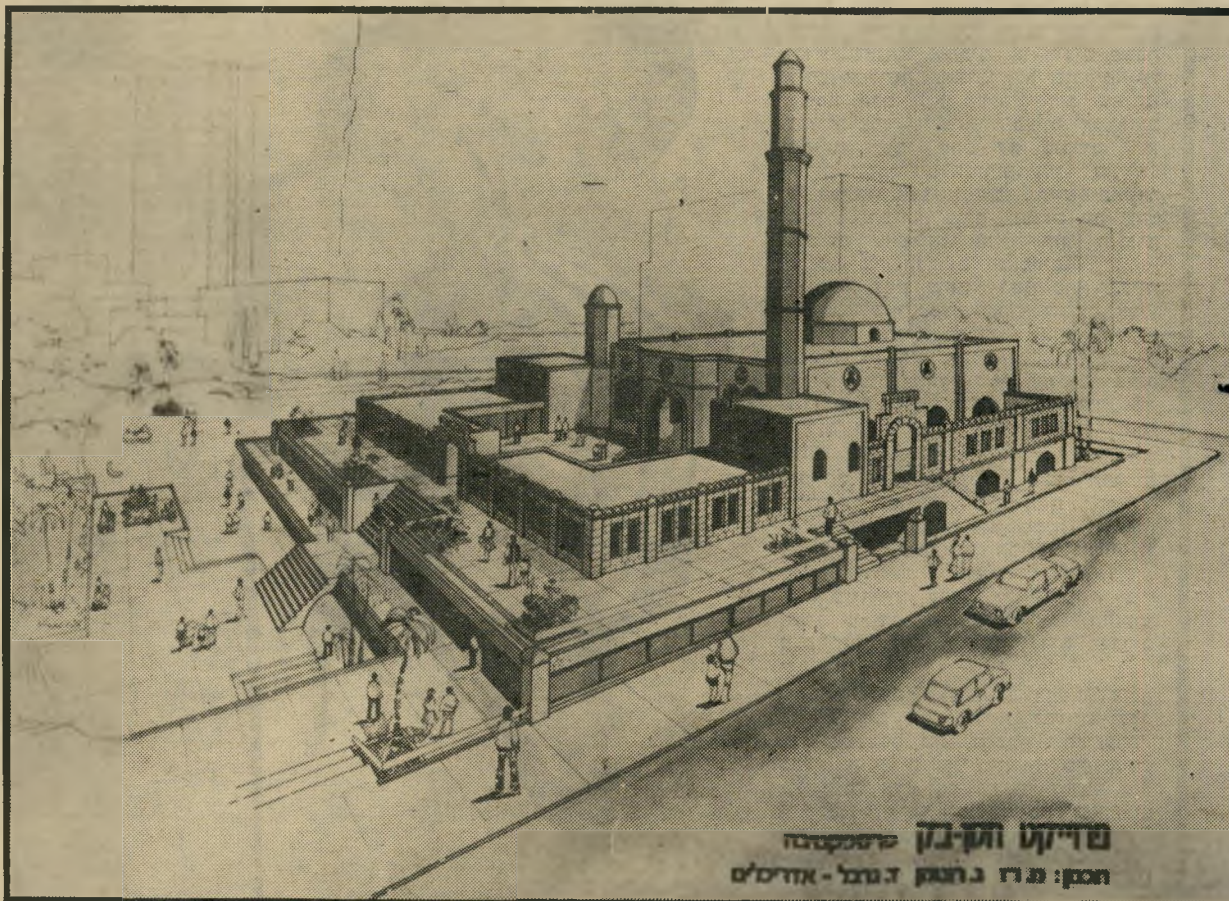
בשם ועדה-הנאמנים רק שניים מבין תשעת חבריו — האדונים נזמי ג'בלי ועלי רשידי — עם הנתבעת אחג'ר, חברה לבניין בע"מ.“

כלומר, ההסכם נערך רק עם שניים מחברי הוועד ולא עם כולו (משימה בלתי אפשרית, שכן הוועד לא התכנס כלל); תאריך החתימה אינו ידוע, והחברה מופיעה בשם בדוי — אתגר תחת אדג'ר.

דרש שוחד

ונמלט לחו"ל

על אחד החותמים, נזמי ג'בלי, נאמר רות מילים מפורשות בכתב-התביעה: „נזמי ג'בלי — אחד מן השניים שחתמו על המיסכים — הורשע על-ידי בית-

פזיקט וק-בן שמשקחה
חסן: מרז ג'האן ג'האן - אודיס'ס

- וכך יראה מחר אם יימסר למיסחור בידי גיגי פרס

טוען נאווי שנודע לו ממקור רציני, שקיימת מגמה לבנות מיסגד חדש באתר חסר-ב, או לחדשו. נאווי פונה אל ליפל כחבר אצ"ל ומוזכר לו את מעמדו המיוחד של מיסגד חסר-ב בתקופה ש- קדמה להקמת המדינה לדבריו הוקם הי מיסגד על-ידי מושל יפו, חסר-ב, במיור חד כדי לבלום את התפשטות היהודים לכיוון יפו. כעת הגיע רגע של אמת, טוען נאווי, ויש לעשות יד אחת למען הגשמת מטרה אחת: למנוע הפיכתו של המיסגד הזה לאל-אקצה שני בלב ליבה של ישראל.

הלחצים והלחצים-שנכבד יצרו תיקו. העיסקה לא בוטלה, אך גם לא בוצעה. בינתיים מונה ב-1978 ועדה-נאמנים חדש, בראשותו של עבד קבוב, נהג בקואופ-רטיב דן, שנטל על עצמו את המאבק נגד הפיכת המיסגד לאתר-מסחרי. קבוב פעל בניגוד מוחלט לצפיותיו של שלמה נאווי. במיכתב אל ליפל כתב כי בזמנו נגלח ונאבק עם כל הגורמים למען מינויו של עבד קבוב לוועדה-הנאמנים, וזאת במטרה אחת ויחידה: למתן אותו ולהכניסו למיסגרת אירגונית ממוסדת, שבה

או בראש הוועדה המחוזית לבניין ערים בתל-אביב, כתב טולידנו, אחרי הרשתו של ג'בלי, כי הוא רואה בחיוב את ביצוע התוכנית וכי חוות-הדעת המוסמכת של החסון לכלכלה ושחמאות מקרקעין מיום 4.1.1972 קובעת, כי תנאי החכירה בין הוועד (ועדה-הנאמנים המוסלמי) לבין

המישפט המחוזי בתיק פלילי 352/73 ביום 25.3.1975 בדרישת שוחד... בקשר למו"מ בדבר מכירת שטח בית-הקברות המוסלמי עבד אל-נאבי, ובמהלך מו"מ זה דרש כתנאי לעשיית חוזה-המכר סכום של 200 אלף ל"י כשוחד לעצמו. כן הורשע בגלל עדות-שקר בבית-המישפט אחרי שאמר:

על העיסקה חתמו שני חברי ועדה-הנאמנים. אחד מהם נידון לקנסות כבדים ומאסר על-תנאי, השני היה עדי-מדינה במישפט רצח שבו נטל חלק

חברת אדג'ר הם סבירים. עוד טען טולידנו, כי הוועדה לשיחרור נכסי ההקדש המוסלמי המליצה בשעתו על שיחרור הנכס, וזאת לאחר שנמסר לה על כוונת ועדה-הנאמנים להחזירו לאדג'ר. טולידנו מסתמך על חוות-דעת הקובעת, שדמי-החכירה בסך אלף ל"י לחודש עבור

לא נכון שהצעתי אדמות וואקף למי כירה.“
על עבירות אלה נידון ג'בלי לעונשי מאסר על-תנאי ולקנסות כבדים. זמן קצר אחרי המישפט ברח לחוץ-לארץ. חבר הוועד השני שחתם על ההסכם עם פרס היה עלי רשידי. אף הוא דמות